

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **M.**, bývajúcej v L., t.č. v T., zastúpenej JUDr. M., advokátkou so sídlom v T., proti žalovanému **M.**, bývajúcemu v L., zastúpenému JUDr. I., advokátom so sídlom v N., **o vrátenie daru**, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 8 C 38/2008, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 21. júla 2009 sp. zn. 6 Co 144/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania 45,13 € do rúk JUDr. M., advokátky so sídlom v T..

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Topoľčany rozsudkom z 22. apríla 2009 č.k. 8 C 38/2008-130 uložil žalovanému povinnosť „formou vypratania vrátiť žalobkyňi späť do vlastníctva“ nehnuteľnosti v katastrálnom území L., ktoré sú v katastri nehnuteľností zapísané na liste vlastníctva č. X. ako parcela č. X. – zastavané plochy vo výmere X. m² v podiele 1/2 a ako parcela č. X. – záhrady vo výmere X. m² v celosti. Rozhodol tiež o trovách konania. Vychádzal z toho, že žalobkyňa darovala žalovanému uvedené nehnuteľnosti darovacou zmluvou zo 16. februára 2005, neskôr však žiadala predmet daru vrátiť (§ 630 Občianskeho zákonníka), lebo žalovaný sa k nej a jej blízkym začal správať v rozpore s dobrými mravmi – prihlásil manželku na trvalý pobyt v dome bez súhlasu žalobkyne, chodil do domu bez jej súhlasu a narúšal jej súkromie. Pokiaľ žalovaný v konaní vzniesol námietku premlčania, súd ju neakceptoval, lebo v danom prípade išlo o pretrvávajúce konanie žalovaného proti dobrým mravom a žaloba bola podaná v rámci premlčacej doby. Pri rozhodovaní vzal súd prvého stupňa na zreteľ len dokazovaním preukázané konanie hrubo porušujúce dobré mravy. Také konanie bolo preukázané len na strane žalovaného, nie však na strane žalobkyne. Formuláciu

petitu žaloby považoval súd za správnu, lebo vrátenia daru sa darca môže domáhať aj podaním žaloby o vypratanie nehnuteľnosti. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Nitre rozsudkom z 21. júla 2009 sp. zn. 6 Co 11/2009 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy odvolacieho konania. V odôvodnení podal výklad § 630 Občianskeho zákonníka, poukázal na dispozičnú a prejednávaciú zásadu sporového konania a konštatoval, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, správne zistil skutkový stav, vyvodil z neho správne skutkové závery a vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so závermi súdu prvého stupňa tak v otázke účinkov námietky premlčania práva na vrátenie daru, ako aj správnosti petitu podanej žaloby. Tvrdenia žalovaného o negatívnom správaní žalobkyne k matke žalovaného označil odvolací súd za právne irelevantné, lebo sa netýkajú rozhodujúceho vzťahu (medzi žalobkyňou a žalovaným). K argumentácii žalovaného, že neporušil žiadne ustanovenia darovacej zmluvy, odvolací súd poukázal na § 630 Občianskeho zákonníka s tým, že toto ustanovenie právo darcu na vrátenie daru neviaže na porušenie darovacej zmluvy, ale na konanie obdarovaného voči darcovi alebo členom jeho rodiny hrubo porušujúce dobré mravy. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil (§ 219 O.s.p.). O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Uvedený rozsudok odvolacieho súdu napadol žalovaný dovolaním, ktoré odôvodnil tým, že odvolací súd ho svojím rozhodnutím „poškodil na právach“, lebo „nepostupoval v súlade so zákonom, nesprávne vyhodnotil zistený skutkový stav, a preto nerozhodol správne“. Odvolací súd sa v napadnutom rozsudku vôbec nezaoberal účinkami ním vznesenej námietky premlčania a plynutia premlčacej doby; súdy pritom túto otázku v konkrétnom prípade nedostatočne vyhodnotili. V súlade s § 630 Občianskeho zákonníka mali skúmať skutkové okolnosti na oboch stranách daného právneho vzťahu (nie jednostranne len na strane obdarovaného) a mali pristúpiť tiež k posúdeniu, či dárkyňa sama svojím konaním nedala dôvod pre správanie sa obdarovaného, so zreteľom na ktoré sa potom domáhala vrátenia daru. Súdu prvého stupňa vytkol žalovaný nesprávnosť výroku jeho rozsudku (správne mal znieť na vrátenie daru, pričom vypratania nehnuteľností by sa žalobkyňa mohla domáhať až následne) a odvolaciemu súdu to, že na túto nesprávnosť nevzal zreteľ. „Tým, že odvolací súd vo vyššie naznačenom smere nepostupoval a napadnutý prvostupňový rozsudok potvrdil bez vykonania

d'alších dôkazov, konal v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, čo je možné napraviť iba mimoriadnym opravným prostriedkom, a preto je v danej veci dôvod na podanie dovolania“. Navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že žalovaný podal tento opravný prostriedok po uplynutí zákonom určenej lehoty na jeho podanie a rozsudok odvolacieho súdu je vecne správny. Dovolanie je preto nielen neprípustné, ale tiež neopodstatnené. Vzhľadom na to ho žiadala odmietnuť (resp. „zamietnuť“) a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania v ňou vyčíslenej výške.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie bolo podané v zákonom určenej lehote.

Účastník môže podať dovolanie do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na súde, ktorý rozhodoval v prvom stupni (§ 240 ods. 1 veta prvá O.s.p.). Lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (§ 57 ods. 3 O.s.p.). Zo spisu vyplýva, že rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 3. septembra 2009. Keďže koniec lehoty pripadol na sobotu 3. októbra 2009, bol v zmysle § 57 ods. 2 veta druhá O.s.p. posledným dňom lehoty na podanie dovolania najbližší nasledujúci pracovný deň – pondelok 5. október 2009. Z obálky pripojenej k č.l. 169 spisu vyplýva, že dovolanie bolo podané 5. októbra 2009 na pošte. Tvrdenie žalobkyne, že dovolanie bolo podané oneskorene (podľa nej 6. októbra 2009), nemá oporu v spise.

Dovolací súd po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Dovolaním nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ani rozsudok vydaný vo veci, v ktorej by už dovolací súd vyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Odvolací súd výrokom svojho rozsudku nevyslovil, že je dovolanie prípustné (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Prípustnosť podaného dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Dovolanie žalovaného by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p.; dovolací súd je povinný skúmať, či v konaní nedošlo k takejto vade (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Ide o ňu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Žalovaný žiadnu z uvedených väd nenamietol a existencia vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšla najavo.

Z dovolania vyplýva názor dovolateľa, že súdy v konaní dospeli k neúplným alebo nesprávnym skutkovým záverom a že tieto závery nesprávne právne posúdili. Neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení môže viesť k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nezakladá ale procesnú vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. Aj prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení súdu vedúcu k vydaniu nesprávneho rozhodnutia, nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. (viď R 37/1993). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na

spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ktoré mal v dovolaní žalovaný zrejme na mysli) nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). Pokiaľ dovolateľ namieta nesprávne hodnotenie dôkazov, dovolací súd uvádza, že v prípade nesprávnosti hodnotenia dôkazov nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. (viď R 42/1993).

Obsah dovolania svedčí o tom, že žalovaný spochybňuje tiež správnosť právneho posúdenia veci súdmi nižších stupňov. Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových zistení vyvodil nesprávne právne závery. I keď je nesprávne právne posúdenie veci relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003).

K námietke žalovaného, že odvolací súd sa v napadnutom rozsudku nezaoberal otázkou ním vznesenej námietky premlčania a plynutia premlčacej doby, dovolací súd poukazuje na § 219 ods. 2 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia platí, že ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd v danom prípade takto postupoval (viď posledný odsek na strane 6 rozsudku odvolacieho súdu). Pre prípad, že by žalovaný v súvislosti s tým zastával názor, že rozsudok odvolacieho súdu je v uvedenom zmysle nepreskúmateľný, dovolací súd uvádza, že nepreskúmateľnosť je judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považovaná nie za vadu konania v zmysle § 237 O.s.p., ale za tzv. inú vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (R 111/1998).

Vadou konania v zmysle § 237 O.s.p., (iba) ktorá by v danom prípade mohla zakladať prípustnosť dovolania žalovaného, napokon nemôže byť ani žalovaným vytýkaná nesprávnosť výroku rozsudku súdu prvého stupňa priečiaceho sa podľa názoru žalovaného hmotnému právu; vytýkaný nedostatok mohol viesť nanajvýš k vecnej nesprávnosti napadnutého rozhodnutia, nie však k procesnej vade zakladajúcej zmätočnosť.

Zo všetkých uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v danom prípade je dovolanie v zmysle § 238 O.s.p. procesne neprípustné a že prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť ani z § 237 O.s.p.

Žalovaný navrhol zrušiť rozsudok odvolacieho súdu ako celok. Pokiaľ dovolaním napadol aj výrok tohto rozsudku o trovách konania, smeruje jeho dovolanie proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na to treba prípustnosť dovolania proti nemu posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O.s.p.). Prípustnosť dovolania proti výroku rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania je ale vylúčená (viď § 239 ods. 3 O.s.p.). Keďže ani vo vzťahu k tomuto výroku nebola preukázaná procesná vada konania zakladajúca zmätočnosť, nemožno prípustnosť dovolania žalovaného proti tomuto výroku vyvodiť ani z § 237 O.s.p.

Z dôvodov vyššie uvedených Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu požiadala o priznanie náhrady trov dovolacieho konania a požadovanú náhradu vyčíslila. Najvyšší súd Slovenskej republiky jej v súlade so zaužívanou praxou dovolacieho súdu priznal náhradu trov dovolacieho konania vo výške zodpovedajúcej odmene advokátky za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k dovolaniu vypracované advokátkou, ktorá ju zastupovala už na súdoch nižších stupňov). Vychádzal z § 10 ods. 1 a 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z.

o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení vyhlášky č. 577/2008 Z.z. Žalobkyni priznal náhradu trov dovolacieho konania v celkovej výške 45,13 € [38,18 € + 6,95 € (1/100 výpočtového základu v zmysle § 16 ods. 3 tejto vyhlášky)].

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. apríla 2010

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková